

А К Т

обстеження комісією насаджень Любомльського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України", що потребують проведення суцільної санітарної рубки (ССР)

"07" серпня 2025 року

м. Любомль Ковельського району
Волинської області

Комісією, створеною відповідно наказу філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" про створення комісії на предмет доцільності призначення суцільних санітарних рубок по філії "Поліський лісовий офіс", Любомльське надлісництво № 1148 / 34.4.1 від 30.06.2025 року та відповідно листа філії "Поліський лісовий офіс" № 9130 / 34.4.1 - 2025 від 05.08.2025 року, в складі: начальника відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства (далі Північно-Західне міжрегіональне УЛМГ) Володимира КАСЯНЧУКА, головного спеціаліста відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Яни ЛИМАР, представників Шацької, Головнянської, Любомльської, Рівненської та Вишнівської ОТГ, заступника начальника філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філія "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Олександра БОЛЮХА,

завідувача сектору нагляду, обліку і прогнозу філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Віталія СТЕГНЯКА, провідного інженера-лісопатолога сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Андрія КАМЕНЧУКА, начальника Любомльського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Олександра ОНИЩУКА, помічника начальника Любомльського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Володимира ЛЕВОСЮКА, провідного інженера охорони і захисту лісів відділу охорони і захисту лісів філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Дмитра ШАХРАЮКА, лісного Замлинського лісництва Дмитра ВОЙТЮКА, лісного Забузького лісництва (з покладанням обов'язків лісного Гушанського лісництва) Юрія ДЕМИХА, лісного Шацького лісництва Віктора МЕЛЮХА, лісного Поліського лісництва Юрія ЯКОВЧУКА, лісного Головнянського лісництва Олександра КУЦЯ, лісного Куснищанського лісництва Сергія ДУДАРА, лісного Гупалівського лісництва Григорія ЮЩУКА, лісного Піщанського лісництва Андрія САМОЛЮКА, лісного Любомльського

лісництва Романа КІНАХА, лісного Мосирського лісництва Богдана ПИСАЧУКА, лісного Крушинецького лісництва Сергія ЖИПИ, лісного Чорнопеського лісництва Вадима СИДУНА, лісного Ростанського лісництва Олександра ПОЛОЖЕВЦЯ, проведено лісопатологічне обстеження в лісових насадженнях, які втратили біологічну стійкість на доцільність призначення суцільної санітарної рубки (ССР) в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" та знаходяться на території Любомльського надлісництва.

Обстеженням в натурі встановлено: обстежені насадження характеризуються незадовільним санітарним станом - всиханням та деградацією сильної інтенсивності. Причинами погіршення санітарного стану є пошкодження стовбуровими шкідниками, хворобами лісу, вітровалом та пожежами в сильному ступені.

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень, відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2013 року ДП "Прибузький лісгосп", ДП "Шацький учбово-досвідний лісгосп", ДП "Любомльський лісгосп", представленого для лісопатологічного обстеження:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування							категорія лісів	Причина втрати біологічної стійкості та загибелі насаджень	Метод лісовідновлення
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м ³ на 1 га			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Головнянське	19	11	8.4	(3)	0.5	10СЗК	52	0.70	1	18	22	240	4	коренева губка, малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Разом					0.5										
Любомльське	32	33	4.2	(2)	0.8	5СЗ(80)2СЗ(100)1ДЗ 2ВЛЧ	80	0.50	1	24	36	200	4	малий та великий соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	л/к
Любомльське	32	39	0.6	(1)	0.2	5СЗ(60)2СЗ(100)2ВЛ Ч1БП	60	0.50	2	19	24	150	4	малий та великий соснові лубоїди, златки, заболонник березовий, стовбурові гнилі	л/к
Любомльське	38	5	4.0	(1)	0.3	7СЗ1БП1ОС1ДЗ+ВЛ Ч	60	0.70	1	20	24	260	4	малий та великий соснові лубоїди, златки, заболонник березовий, стовбурові гнилі	л/к
Любомльське	39	1	4.9	(1)	0.9	10СЗ	50	0.70	1	18	22	250	4	пожежа минулих років, стовбурові шкідники	л/к
Разом					2.2										
Мосирське	35	3	9.0	(6)	0.3	9СЗ1БП	60	0.75	1	21	26	300	4	вітролам, вітровал, соснові лубоїди, златки	л/к
Мосирське	35	3	9.0	(7)	0.5	9СЗ1БП	60	0.75	1	21	26	300	4	вітролам, вітровал, соснові лубоїди, златки	л/к
Мосирське	36	47	1.1	(1)	0.2	10СЗ+ВЛЧ+БП	60	0.70	1	21	26	275	4	вітролам, вітровал, соснові лубоїди, златки	л/к
Мосирське	66	13	1.3	(1)	0.8	10СЗ	38	0.85	2	13	14	170	4	вітролам, вітровал, соснові лубоїди, златки	л/к
Мосирське	66	16	5.5	(4)	0.2	10СЗ	54	0.75	2	18	20	240	4	вітролам, вітровал, соснові лубоїди, златки	л/к
Мосирське	66	30	3.1	(2)	0.4	10СЗ	75	0.70	1	23	28	320	4	вітролам, вітровал, соснові лубоїди, златки	л/к
Мосирське	66	33	5.1	(2)	0.6	10СЗ+БП+ВЛЧ	60	0.75	1	20	24	280	4	вітролам, вітровал, соснові лубоїди, златки	л/к
Мосирське	66	33	5.1	(3)	0.3	10СЗ+БП+ВЛЧ	60	0.75	1	20	24	280	4	вітролам, вітровал, соснові лубоїди, златки	л/к
Мосирське	66	36	0.7	(1)	0.4	10СЗ	54	0.70	2	18	20	220	4	вітролам, вітровал, соснові лубоїди, златки	л/к
Мосирське	66	37	0.3	(1)	0.1	10СЗ	50	0.75	1	18	20	240	4	вітролам, вітровал, соснові лубоїди, златки	л/к

[illegible]

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Забузьке	6	37	8.8	(5)	1.0	10СЗ+ВЛЧ+БП+ОС	75	0.80	1	24	36	380	4	пожежа минулих років, стовбурові шкідники	л/к
Забузьке	33	33	4.1	(3)	0.4	9СЗ1БП	53	0.80	1	21	24	300	4	малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Забузьке	37	27	23.0	(4)	0.9	9СЗК1БП	49	0.75	1	18	22	240	3	коренева губка, соснова губка, малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Забузьке	54	26	26.0	(3)	0.1	8СЗ2БП+ДЗ	63	0.75	1	22	24	300	4	пожежа минулих років, стовбурові шкідники	л/к
Забузьке	54	45	1.3	(1)	0.7	6СЗ4БП	90	0.65	4	17	26	170	4	пожежа минулих років, стовбурові шкідники	л/к
Забузьке	54	46	0.3	(1)	0.1	9СЗ1БП	53	0.70	1	24	32	180	4	пожежа минулих років, стовбурові шкідники	л/к
Забузьке	54	47	4.1	(1)	0.4	10СЗ	65	0.80	1	23	26	390	4	пожежа минулих років, стовбурові шкідники	л/к
Разом					3.6										
Кушнищанське	2	18	3.0	(2)	0.8	10СЗ	35	0.90	2	13	16	180	4	малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Кушнищанське	35	34	5.5	(2)	0.4	10СЗ+ДЗ	75	0.70	2	22	28	330	4	малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Кушнищанське	42	4	17.8	(9)	0.4	9СЗ1ДЗ+БП	75	0.70	1	23	28	330	4	малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Разом					1.6										
Гупалівське	16	50	10.0	(5)	0.4	10СЗ	85	0.60	2	22	28	270	3	пожежа минулих років, стовбурові шкідники	л/к
Гупалівське	16	51	0.8	(1)	0.2	8СЗ2БП+ДЗ	68	0.60	2	24	32	230	3	малий та великий соснові лубоїди, златки, заболонник березовий	л/к
Гупалівське	16	52	0.7	(2)	0.5	10СЗ+БП	110	0.50	3	21	34	200	3	малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Гупалівське	47	26	5.6	(1)	0.2	10СЗ+ДЗ+БП+ВЛЧ	68	0.70	2	18	28	310	4	малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Разом					1.3										
Крушинецьке	33	14	3.9	(3)	0.3	9СЗ1БП	29	0.70	2	11	14	120	4	коренева губка, малий та великий соснові лубоїди, златки, вітровал	л/к
Крушинецьке	33	17	5.4	(1)	0.9	9СЗ1БП	32	0.70	2	10	14	100	4	коренева губка, малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Разом					1.2										
Поліське	59	31	5.1	(3)	0.5	10СЗ	42	0.75	2	14	16	190	3	коренева губка, малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Поліське	59	46	10.7	(3)	1.0	10СЗ+БП	50	0.75	1	18	20	270	3	коренева губка, малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Разом					1.5										
Піщанське	9	27	8.5	(1)	0.7	9СЗ1БП+ОС	46	0.70	2	16	18	210	4	малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Піщанське	20	1	12.5	(5)	0.9	8СЗ2БП	42	0.70	1А	18	22	230	4	малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Разом					1.6										
Ростанське	37	38	11.6	(7)	0.2	10СЗ+ВЛЧ+ДЗ+БП	75	0.50	2	21	30	210	4	малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Ростанське	37	41	3.1	(2)	0.2	10СЗ+ДЗ+БП	85	0.60	2	22	28	300	4	малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Разом					0.4										

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Шацьке	26	11	0.9	(1)	0.7	10СЗ+БП	41	0.50	1	17	22	160	4	малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Шацьке	29	41	3.8	(1)	0.7	10СЗ(60)+СЗ(100)	60	0.60	2	19	24	220	4	малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Шацьке	33	1	9.8	(3)	0.3	8СЗ(70)2СЗ(90)+БП	70	0.60	2	19	26	240	4	малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Шацьке	35	23	33.5	(1)	0.5	10СЗ	70	0.60	2	19	26	220	4	малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Шацьке	38	3	6.7	(10)	0.1	10СЗ+БП	36	0.70	1	14	16	168	4	пожежа минулих років, стовбурові шкідники	л/к
Шацьке	38	5	3.6	(4)	0.1	10СЗК	51	0.60	1	18	18	200	4	коренева губка, малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Шацьке	41	19	2.4	(1)	0.5	10СЗК+БП	42	0.70	2	15	18	188	4	коренева губка, малий та великий соснові лубоїди, златки	л/к
Разом					2.9										
Всього ССР					31.3										

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Основними причинами розладнання обстежених хвойних деревостанів з головною породою сосна звичайна (СЗ) є діяльність комплексу стовбурових шкідників, які в свою чергу є носіями збудників дереворуйнівних грибів (так звана група офіостомових грибів, куди входять види родів *Ceratocystis*, *Ceratocustipsis*, *Ophiostoma*, *Grosmania*), у видовому складі яких на СЗ провідне місце посідають лубоїди соснові (лубоїд сосновий малий (*Tomicus minor* L.) та лубоїд сосновий великий (*Tomicus piniperda* L.), в меншій мірі - короїд верхівковий (*Ips acuminatus* L.). Під деревами сліди життєдіяльності у вигляді "стрижених" пагонів. Насадження сосни звичайної (СЗ) характеризуються сильним ступенем пошкодження (більше 10%), в наявності також сухостійні дерева, в переважній більшості групового розміщення, які відпрацьовані комплексом златок. Деревя ялини європейської (ЯЛЕ) пошкоджені короїдом-типографом.

Деревя сосни V - VI категорій стану відпрацьовані личинками та імаго малого та великого соснових лубоїдів, а IV і частково III - заселені ними. Другорядні породи БП, ДЗ, ВЛЧ та ОС вражені дереворуйнівними грибами (березовою губкою, несправжнім осиковим трутовиком, несправжній дубовим трутовиком та променевим трутовиком), бактеріальною водянюкою та опеньком осіннім, що спричиняють стовбурові та кореневі гнилі.

Насадження Мосирського лісництва та одна ділянка в Замлинському лісництві (перераховані у вищенаведеній відомості) пошкоджені стихійним явищем (буревієм 2025 року), внаслідок чого утворилася значна кількість буреломних та вітровальних дерев, дерев зі зламаними стовбурами, з нахилом стовбура більше 30 градусів, з підірваною кореневою системою, відламанною кроною та її частин, тощо. Характеризуються змішаним характером пошкодження – переважно куртинного та суцільного характеру. Ступінь пошкодження – сильний. На обстежених ділянках інших лісництв наявні поодинокі та групами пошкоджені внаслідок дії сили вітру вітровальні та буреломні дерева, дерева з нагнутими стовбурами, з підірваною кореневою системою, дерева з нахилом стовбурів більше 30 градусів, дугоподібно зігнуті дерева, тощо.

Насадження також пошкоджені кореневою губкою в сильному ступені, вони є хронічними осередками кореневої губки (взяті на облік при базовому лісовпорядкуванні), а також нововиявлені в Поліському та Крушинському лісництвах, характеризуються всиханням куртинного та групового характеру. Характерною ознакою ураження є ажурність крони (дерева III а особливо IV категорії стану), укорочення хвої, блідозелений відтінок, хвоя легко осипається, пізніше жовтіє, буріє, передчасно опадає, зменшується річний приріст. Повнота насаджень нерівномірна – наявні вікна малих та середніх розмірів (по 0.01 - 0.03 га). Дерева IV категорії стану характеризуються окрім ажурності сильного ступеня, зміною забарвлення глиці до світлих або бурих тонів, суховершинністю (всиханням до 2/3 крони). Сухостійні дерева також відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників (переважно малим та великим сосновими лубоїдами), при відлущенні відмерлої кори чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, тощо). На дуже ослаблених деревах наявні ознаки заселення вищезгаданих шкідників - льотні отвори. Також наявні вітровальні дерева.

Окремі насадження в Любомльському, Замлинському, Забузькому, Гупалівському та Шацькому лісництвах (перераховані у вищенаведеній відомості) пошкоджені лісовими пожежами минулих років. Акти про реєстрацію лісової пожежі відсутні. Деревостани характеризуються суцільним та частковим всиханням насаджень внаслідок пошкодження лісовою пожежею сильного ступеню. Характер розподілу сухостійних та всихаючих дерев суцільний та груповий. Висота нагарів на стовбурах від 0,5 м до нижньої частини крони, обпал кореневої шийки (з відмиранням камбію) більше 3/4 периметра. На деревах сосни хвоя переважно відсутня, на поодиноких сильно ослаблених пожежею за вегетаційний період 2025 року стала жовто-зеленою або вже рудою. Дерева Сз відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників, переважаючим видом яких є синя соснова златка, додатково личинками соснових вусачів, шестиzubого короїда та малого і великого соснових лубоїдів в сильному ступені. Відбувається відшарування кори на стовбурах. Також внутрішні тканини стовбурів в місцях поширення личинкових ходів шкідників-ксилофагів характеризуються наявністю «синяви», яка характерна при поширенні її збудників - офіостомових грибів.

Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні, сніголамні та буреломні дерева, дерева з ухилом більше 30 градусів, дугоподібно зігнуті дерева.

В насадженнях неодноразово проводилися рубки догляду та вибіркові санітарні рубки (ВСР), але деревостани продовжують всихати і деградувати. Обстежені насадження є небезпечними осередками подальшого розвитку та розповсюдження стовбурових шкідників та відносяться до III класу біологічної стійкості. Дерева Сз IV – VI категорії стану становлять 40 - 100%, а проведення ВСР призведе до зниження повнот життєздатних деревостанів нижче критичної. Дані ділянки лісу є осередками розвитку та розповсюдження стовбурових шкідників і хвороб лісу, втратили свої захисні функції та згідно п. 27 Санітарних правил в лісах України потребують проведення суцільних санітарних рубок (ССР) на загальній площі 31.3 га з подальшим залісненням згідно лісорослинних умов методом створення лісових культур.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка лісосік, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів дерев проводяться силами лісової охорони філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України". На момент обстеження роботи по відведенню лісосік до рубки знаходяться в завершальній стадії. Ділянки відмежовані в натурі та остовповані.

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Керівництву філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" вийти з клопотанням перед Північно-Західним міжрегіональним УЛМГ про надання пропозицій щодо проведення суцільних санітарних рубок у вищезазначених частинах таксаційних виділів на загальній площі 31,3 га.
2. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
3. Зруби заліснити в 2025 - 2026 роках згідно лісорослинних умов методом створення лісових культур на загальній площі 31,3 га.
4. З метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, рубки провести в максимально стислі терміни з одночасним знищенням (подрібненням) порубкових залишків.

Акт складений в чотирьох примірниках:

- 1-й - Північно-Західному міжрегіональному УЛМГ;
- 2-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
- 3-й - філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України";
- 4-й - Любомльському надлісництву філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України".

ПІДПИСИ:

Начальник відділу мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління лісового та
мисливського господарства

Володимир КАСЯНЧУК

Головний спеціаліст відділу мисливського
господарства, охорони та захисту лісів Північно-
Західного міжрегіонального управління лісового
та мисливського господарства

Яна ЛИМАР

Заступник начальника філії "Вінницялісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Завідувач сектору нагляду, обліку і прогнозу
філії "Вінницялісозахист" ДСЛП
"Київлісозахист"

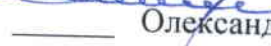
Провідний інженер-лісопатолог сектору
моніторингу стану лісових насаджень філії
"Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист"

 Олександр БОЛЮХ

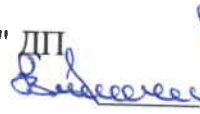
 Віталій СТЕГНЯК

 Андрій КАМЕНЧУК

Начальник Любомльського надлісництва філії
"Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"

 Олександр ОНИЩУК

Помічник начальника Любомльського
надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП
"Ліси України"

 Володимир ЛЕВОСЮК

Провідний інженер охорони і захисту лісів
відділу охорони і захисту лісів філії "Поліський
лісовий офіс" ДП "Ліси України"

 Дмитро ШАХРАЮК

Лісничий Замлинського лісництва

 Дмитро ВОЙТЮК

Лісничий Забузького лісництва (з покладанням
обов'язків лісничого Гушанського лісництва)

 Юрій ДЕМИХ

Лісничий Шацького лісництва

 Віктор МЕЛЮХ

Лісничий Поліського лісництва

 Юрій ЯКОВЧУК

Лісничий Головнянського лісництва

 Олександр КУЦЬ

Лісничий Куснищанського лісництва

 Сергій ДУДАР

Лісничий Гупалівського лісництва

 Григорій ЮЩУК

Лісничий Піщанського лісництва

 Андрій САМОЛЮК

Лісничий Любомльського лісництва

 Роман КІНАХ

Лісничий Мосирського лісництва

 Богдан ПИСАЧУК

Лісничий Крушинецького лісництва

 Сергій ЖИПА

Лісничий Чорноплеського лісництва

 Вадим СИДУН

Лісничий Рошанського лісництва

 Олександр ПОЛОЖЕВЕЦЬ

Любомльська МТГ

Головнянська ТГ

Шацька ТГ

Вишнівська ТГ

Рівненська ТГ

